

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
KARL MIKAEL HANSSON NORDSTRÖM	Telia Tunnistus	06.09.2024 15:47:04 UTC+03:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (6 sivua)

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus

PL 156

60101 Seinäjoki

Sähköposti: kirjaamo.etela-pohjanmaa@ely-keskus.fi

Viite: Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausuntopyyntö EPOELY/1622/2022

Metsähallituksen lausunto Suolasalmenharjun tuulivoimapuiston täydennetystä YVA-selostuksesta ja Natura-vaikutusten arvioinnista

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus pyytää lausuntoa Alajärven Suolasalmenharjun tuulivoimapuiston täydennetystä ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta (YVA-selostus) ja Natura-vaikutusten arvioinnista. Hankkeesta vastaavana toimii Pohjan Voima – Suolasalmenharjun Tuulipuisto Oy.

YVA-selostus ja Natura-arviointi olivat edellisen kerran lausunnoilla 29.11.2023-26.1.2024 välisenä aikana. Myös Metsähallitus lausui alkuperäisestä YVA-selostuksesta ja Natura-arvioinnista 26.1.2024 (YVA-selostus) ja 2.2.2024 (Natura-arviointi) päivätyillä lausunnoillaan (MH 4618/2024). Lausuntoajan jälkeen hankkeesta vastaava pyysi ELY-keskukselta perustellun päätelmän valmistelun keskeyttämistä, minkä jälkeen hankkeesta vastaava täydensi arviointiselostusta uudella hankevaihtoehdolla VE2. Myös arviointiselostuksen liitteitä täydennettiin.

Metsähallituksen julkisten hallintopalveluiden hallinnoi hankealueen ympäristössä Hötölamminnevan luonnonsuojelu- sekä Ylimmäisennevan, Ahvenlamminnevan ja Pohjoisneva-Haapinevan soidensuojelualueita. Luonnonsuojelualueiden lisäksi hankealueen ympäristöön sijoittuu Metsähallituksen julkisten hallintopalveluiden taseeseen kuuluvia, luonnonsuojeluun varattuja kiinteistöjä sekä Metsähallituksen Metsätalous Oy:n hallinnassa olevia monikäyttömetsiä.

Metsähallitus lausuu hankkeesta valtion maa-alueiden ja luonnonsuojeluun varattujen valtion alueiden hallinnoijana sekä perustettujen luonnonsuojelualueiden hoidon ja käytön suunnittelusta vastaavana viranomaisena. Metsähallitus lausuu seuraavassa täydennetystä YVA-selostuksesta sekä täydennetystä Natura-arvioinnista.

Metsähallitus on tutustunut Suolasalmenharjun tuulivoimahankkeen täydennettyyn YVA-selostukseen ja täydennettyyn Natura-arviointiin ja toteaa siitä lausuntonaan seuraavaa:

Metsähallitus on Suolasalmenharjun YVA-selostuksesta ja Natura-arvioinnista antamissaan lausunnoissa lausunut erityisesti hankkeen vaikutuksista metsäpeuraan, maakotkaan sekä läheisiin Natura-alueisiin. Lausunnoissaan Metsähallitus on todennut, että erityisesti suunnitellun tuotantoalueen itäpuolelle sijoittuvan Pohjoisnevan Natura-alueen osalta merkittävien vaikutusten riskiä ei ole metsäpeuran osalta mahdollista sulkea pois. Lisäksi Metsähallitus on esittänyt tuulivoimaloiden sijoittelun muuttamista tai hankealueen pienentämistä maakuntakaavaehdotuksen tapaan, jolloin suojapuskuria Pohjoisnevan Natura-alueeseen olisi mahdollista kasvattaa. Vastaavilla toimenpiteillä myös hankkeen vaikutuksia uhanalaisiin petolintuihin on mahdollista pienentää.

Metsähallitus huomauttaa, että keskeiset YVA-selostukseen ja Natura-arviointiin edellisen lausuntokierroksen jälkeen tehdyt muutokset olisi ollut selkeyden vuoksi hyvä kuvata omassa kappaleessaan esimerkiksi hankevaihtoehtojen (kpl 1.5.) yhteydessä. Nyt sekä hankkeeseen että vaikutusten arviointiin tehdyt muutokset on sisällytetty suoraan lähes 500-sivuiseen YVA-selostukseen sekä hankkeen oheisselvityksiin (mm. Natura-arviointi), minkä vuoksi muutosten tunnistaminen edelliseen lausuntovaiheeseen verrattuna on työlästä. YVA-selostuksessa olisi ollut lisäksi hyvä perustella, miksi perustellun päätelmän valmistelu keskeytettiin sekä onko täydennyksessä esimerkiksi jo huomioitu aikaisemmin saadut lausunnot.

Täydennetty YVA-selostus (päiväys 24.5.2024)

YVA-selostukseen lisättiin edellisen lausuntovaiheen jälkeen uusi hankevaihtoehto (VE2), jossa tuulivoimalat (9 kpl) keskitetään suunnitellun tuotantoalueen alueen länsiosiin. Lisäksi voimaloiden kokoa on vaihtoehdossa VE2 pienennetty siten, että voimaloiden roottorin halkaisija on enintään 180 metriä ja kokonaiskorkeus enintään 270 metriä. Voimaloiden keskittäminen alueen länsiosiin kasvattaa tuulivoimaloiden etäisyyttä alueen itäpuolelle sijoittuvasta Pohjoisnevan Natura-alueesta. Vaihtoehdossa voimalat sijoittuvat lähimmillään 2,9 km päähän. Kasvaneen etäisyyden perusteella esimerkiksi hankkeen vaikutusten metsäpeuraan arvioidaan jäävän vähäisiksi.

Uudessa vaihtoehdossa VE2 tuulivoimalat sijoitetaan alkuperäistä hankevaihtoehtoa (VE1) tiiviimmälle alueelle, mikä on Metsähallituksen mielestä myös luontovaikutusten kannalta perusteltua. Vaihtoehto VE2 vastaa aluerajaukseltaan hyväksyttävänä olevaa Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:a. Metsähallitus huomauttaa, että hyväksyttävänä olevassa maakuntakaavassa Suolasalmenharjun hankealueelle sijoittuvan Aitakankaan tuulivoima-alueen kaavamääräyksessä edellytetään metsäpeuran vaellusreittien ja lisääntymisalueiden säilyttämistä. YVA-selostuksessa (tai samaan aikaan nähtävillä olevan Suolasalmenharjun tuulivoimaosayleiskaavan kaavaluonnoksessa) ei kuitenkaan esitetä, miten metsäpeuraa koskeva kaavamääräys on huomioitu esimerkiksi hankesuunnitelmassa tai tuulivoimaloiden sijoittelussa.

Metsähallitus toteaa, että metsäpeuraan kohdistuvien vaikutusten arviointiin liittyy epävarmuuksia, koska eläinten reagoimisesta tuulivoimaloiden rakentamiseen tai ihmistoiminnan lisääntymiseen sekä metsäpeurojen tottumisesta tuulivoimapuistoon ei ole olemassa kattavaa tietoa. Metsäpeura on erityisesti lisääntymisaikanaan herkkä ihmistoiminnasta aiheutuville häiriötekijöille ja ihmistoiminnan lisääntyminen voi aiheuttaa lajin lisääntymisalueiden siirtymistä. Tästä syystä mm. Luonnonvarakeskus on Keski-Pohjanmaan ja Keski-Suomen alueen tuulivoimahankkeista antamissaan lausunnoissa esittänyt laajemman häiriöetäisyysvyöhykkeen käyttöä metsäpeuran lisääntymisalueisiin kohdistuvien vaikutusten ehkäisemiseksi kuin, mitä on käytetty Suolasalmenharjun hankevaihtoehdoissa VE1 ja VE2.

Täydennetty YVA-selostus perustuu metsäpeuran osalta samoihin lähtöaineistoihin kuin alkuperäinen YVA-selostus lukuun ottamatta melu-, välke- ja näkyvyysmallinnuksia, jotka toteutettiin myös vaihtoehdon VE2 osalta. Täydennetyssä YVA-selostuksessa ja erityisesti sen liitteenä olevassa metsäpeuraselvityksessä vaihtoehdon VE1 vaikutukset metsäpeuraan arvioidaan suuriksi ja vaihtoehdon VE2 vaikutukset vähäisiksi. Metsähallitus huomauttaa, että hankkeen toteuttaminen tulee myös vaihtoehdossa VE2 lisäämään ihmistoimintaa (mm. tuulivoimaloiden ja niiden edellyttämän sähkönsiirron toteuttaminen) metsäpeuran kannalta merkittävällä vaellusreitillä ja mm. tuulivoimaloiden näkymävaikutukset tulevat osaltaan ulottumaan myös metsäpeuran lisääntymisalueisiin kuuluvalla Pohjoisnevan Natura-alueelle. Tästä syystä Metsähallitus pitää arvioinnin johtopäätöstä vaihtoehdon VE2 vähäisistä vaikutuksista melko optimistisena.

Metsähallitus on Suolasalmenharjun edellisestä YVA-selostuksesta antamassaan lausunnossa tuonut esiin muut Suolasalmenharjun tuotantoalueen ympäristöön sijoittuvat tuulivoimahankkeet ja niiden mahdolliset yhteisvaikutukset metsäpeuraan

ja lajin vaellus- ja kerääntymäalueisiin. Metsähallitus katsoo, että yhteisvaikutusten arviointia suhteessa metsäpeuran vasomisalueisiin kohdistuviin häiriövaikutuksiin sekä tuulivoima-alueiden aiheuttamiin välttelyvaikutuksiin tulee jatkosuunnittelun yhteydessä tarkentaa. Metsähallitus viittaa tässä yhteydessä erityisesti Luonnonvarakeskuksen ja tuulivoima-alan toimijoiden rahoittamaan WINDLIFE-hankkeeseen, jossa tuotetaan myös tuulivoimahankkeiden vaikutusten arvioinnin kannalta keskeistä tietoa.

Ympäristövaikutusten seurantaohjelman yhteydessä suunnitellun tuulivoimapuiston vaikutuksia esitetään seurattavaksi lähinnä melun ja välkkeen sekä ihmisiin kohdistuvien vaikutusten osalta. Metsähallitus katsoo, että jos hanke tullaan toteuttamaan, tulee erityisesti tuulivoimaloiden vaikutuksia metsäpeuraan seurata asianmukaisin menetelmin, jotta hankkeen vaikutuksia esim. metsäpeuran lisääntymiseen sekä lajin vaelluskäyttäytymiseen pystytään seuraamaan.

Muilta osin Metsähallitus viittaa täydennetyn YVA-selostuksen osalta aikaisemmin lausumaansa.

Täydennetty Natura-arviointi (päiväys 24.4.2024)

Metsähallitus on alkuperäisestä Natura-arvioinnista antamassaan lausunnossa todennut, että merkittävien vaikutusten riskiä erityisesti Natura-alueen suojeluperusteena olevaan metsäpeuraan Pohjoisnevan Natura-alueella on vaikea tehdyn arvioinnin perusteella sulkea pois. Metsähallitus on myös todennut, että lieventävien toimenpiteiden osalta arvioinnissa olisi ollut perusteltua tarkastella myös tuulivoimaloiden sijoittelun muuttamista tai hankealueen pienentämistä esim. maakuntakaavaehdotuksen tapaan, jolloin suojapuskuria Pohjoisnevan Natura-alueen olisi pystytty kasvattamaan.

Natura-arviointia täydennettiin lisäämällä arviointiin uusi vaihtoehto VE2, jossa tuulivoimalat on sijoitettu hankealueen länsiosiin ja jolla lähimpien tuulivoimaloiden etäisyyttä Pohjoisnevan Natura-alueesta on kasvatettu 1,4 kilometristä 2,9 kilometriin. Sähkönsiirron osalta tarkastellut vaihtoehdot ovat samat kuin alkuperäisessä arvioinnissa. Alkuperäisen hankevaihtoehdon (VE1) arvioidaan Natura-arvioinnin päivityksessä aiheuttavan merkittäviä vaikutuksia metsäpeuran esiintymiseen Pohjoisnevan Natura-alueella. Uudessa vaihtoehdossa (VE2) vaikutukset arvioidaan

vähäisiksi. Arviointi perustuu Natura-arvioinnin täydennyksen osalta samoihin lähtötietoihin kuin alkuperäisessä arvioinnissa.

Metsähallitus yhtyy arvioinnin johtopäätökseen vaihtoehdon VE1 osalta. YVA-selostuksesta lausumaansa viitaten Metsähallitus katsoo, että arvioinnin johtopäätökset ovat vaihtoehdon VE2 osalta optimistisia ottaen huomioon, että suunniteltu hankealue sijoittuu metsäpeuran kannalta merkittävän Pohjoisnevan Natura-alueen läheisyyteen sekä lajin käyttämälle vaellusreitille. Metsähallitus huomauttaa, että suunnitellut tuulivoimalat sijoittuvat myös uudessa hankevaihtoehdossa lähemmäs Natura-alueeseen kuuluvia suoalueita kuin, mitä esim. Luonnonvarakeskus omissa lausunnoissaan esittänyt. Tästä syystä Metsähallitus pitää vaikutusten arvioinnin (ml. yhteisvaikutukset) tarkentamista ja metsäpeuran huomioimista hankkeen jatkosuunnittelun kannalta tärkeänä.

Kuten Natura-arvioinnissakin todetaan, Lappajärven itäpuolelle suunnitellaan tällä hetkellä useita tuulivoimahankkeita, joiden välilliset vaikutukset erityisesti metsäpeuraan ja lajin käyttämiin lisääntymis-, vaellus- ja talvehtimisalueisiin voivat ulottua myös alueella sijaitseville Natura-alueille, joista monissa metsäpeura on myös suojeluperuste. Pohjoisnevan osalta arvioinnissa tuodaan erityisesti esiin Suolasalmenharjun ja Peuralinnan tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutukset Pohjoisnevan Natura-alueen sijoituessa em. alueiden väliin. Arvioinnin mukaan metsäpeuran kesäaikainen elinympäristö Pohjoisnevan Natura-alueella voi hankkeiden yhteisvaikutuksen seurauksena kaventua ja osa soveltuvista elinympäristöistä jää siksi hyödyntämättä.

Metsähallitus katsoo, että metsäpeuraan kohdistuvaa vaikutusten arviointia tulee hankkeen jatkosuunnittelun aikana tarkentaa mm. kertyvän tutkimustiedon perusteella ja huomioida edelleen yksityiskohtaisemmin metsäpeuran esiintyminen Natura-alueen ympäristössä, jotta voidaan varmistua siitä, ettei hanke aiheuta yhdessä muiden tuulivoimahankkeiden kanssa merkittäviä vaikutuksia metsäpeuraan Natura-alueella. Metsähallitus huomauttaa, että metsäpeuran vaellusreittien ja lisääntymisalueiden säilyttämistä edellytetään myös Etelä-Pohjanmaan hyväksyttävänä olevan Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 kaavaehdotuksen kaavamääräyksessä.

Muiden vaikutusten ja muiden Natura-alueiden (Hötölamminneva, Patanajärvenkangas, Käärmekalliot, Peuralamminneva) osalta Metsähallitus viittaa alkuperäisestä Natura-arvioinnista lausumaansa.

Lausunnon koostamisesta on vastannut Asko Ijäs Metsähallituksen Luontopalveluista.

Turussa 6.9.2024

Mikael Nordström

Asiointijohtaja

Metsähallitus, luontopalvelut

Tiedoksi Metsähallitus
Keski-Suomen ELY-keskus